

Statenmededeling

Onderwerp

Eerste resultaten pilot verduurzaming sportaccommodaties

Datum

11 juli 2017

Documentnummer

GS: 4206363

PS: 4248925

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De vorderingen van de pilot verduurzaming sportaccommodaties.

Aanleiding

Op 31 januari 2017 informeerden wij uw staten per [statenmededeling](#) over de pilot die de provincie Noord-Brabant is gestart om 50 sportaccommodaties te verduurzamen. We hebben in die statenmededeling aangekondigd om u nader te informeren over het vervolgproces van de pilot. Dit doen we met voorliggende statenmededeling.

Bevoegdheid

Via een [motie](#) van uw Staten is verduurzamen van sportaccommodaties toegevoegd aan het [Uitvoeringsprogramma energie](#). GS voeren dit programma uit. We werken hierin samen met het veld vanuit de rol als netwerkende overheid uit het NSOB-model.

Kernboodschap

- 1. De eerste energiescans zijn uitgevoerd bij 52 sportaccommodaties in 16 gemeenten.*

In zestien gemeenten zijn er 52 sportaccommodaties geselecteerd om deel te nemen aan de pilot. Ongeveer de helft van deze accommodaties is gelegen in

gemeenten uit Midden-Brabant, de andere helft daarbuiten. Met lokale energiecoöperaties is er gezocht naar lokale bedrijven om kwalitatief goede energiescans uit te voeren. Op dit moment worden de laatste scans uitgevoerd en de laatste hand gelegd aan de rapportages daarvan.

Hoewel nog niet alle rapportages binnen zijn, kunnen we al wel iets zeggen over het gebruik van elektriciteit en gas en de voorgestelde maatregelen van een gemiddelde accommodatie. Hiertoe hebben we een gemiddelde sportclub als voorbeeld genomen; een hockeyclub met een kantine en twee velden.

Het gemiddelde jaarverbruik van een sportclub ligt rond de 35.000 – 40.000 kWh aan elektriciteit en zo'n 3.500 tot 4000 m³ aan gasverbruik. Met de energiescans wordt er allereerst geïnventariseerd wat daarbij de grootste verbruikers zijn:

- Veldverlichting (54%)
- Overige verlichting (6%)
- Apparatuur (12%)
- Verwarming (16%)
- Tapwater (12%)

Vervolgens worden, afhankelijk van het type vereniging, een aantal maatregelen voorgesteld, waarbij het onderscheid wordt gemaakt tussen energiebesparende en energieopwekkende maatregelen. De kleine energiebesparende maatregelen kunnen relatief eenvoudig worden toegepast. Het gaat hierbij onder andere om het aanpassen van het gedrag van leden, het vervangen van oude apparaten voor energiezuinige apparatuur en de aanschaf van schakelklokken en aanwezigheidsdetectie. Daarnaast worden de grote energiebesparende maatregelen in beeld gebracht zoals betere isolatie of de vervanging van de veldverlichting voor LED. Die laatste levert een besparing van zo'n 20.000 kWh op. Tot slot geeft de energiescan inzicht in mogelijke energieopwekkende maatregelen. Vooral de plaatsing van elektrische boilers en zonnepanelen zijn kansrijk.

Wanneer een sportvereniging bovengenoemde energiebesparende maatregelen toepast en investeert in energieopwekkende maatregelen zoals zonnepanelen (80 – 100 PV panelen, afhankelijk van het dakoppervlak) wordt er een jaarlijkse besparing gerealiseerd van 25.000 kWh aan elektriciteit en 500 m³ aan gas.

2. Deze zomer worden kleine maatregelen uitgevoerd.

Aan de hand van de energiescans worden deze zomer al een aantal kleine maatregelen uitgevoerd. Hierbij kijken we bijvoorbeeld naar de vervanging van verouderde koelkasten, de toepassing van slimme doucheknoppen, bewegingsdetectoren, enzovoorts. Daarnaast zetten we in op de bewustwording van leden. Voor de uitvoering van deze kleine maatregelen is geen externe financiering nodig, omdat de sportverenigingen deze investeringen over het

Datum

11 juli 2017

Documentnummer

GS: 4206363

PS: 4248925

algemeen zelf kunnen dragen.

Datum

11 juli 2017

Documentnummer

GS: 4206363

PS: 4248925

3. *De financieringsmogelijkheden voor grote maatregelen worden per vereniging in kaart gebracht.*

De twee belangrijkste maatregelen, de toepassing van LED-veldverlichting en zonnepanelen, brengen de grootste investeringen met zich mee. Gemiddeld genomen kost dat €125.000,- per sportaccommodatie. Hierbij kan een vereniging maximaal €25.000,- aan subsidie ontvangen. Dit laatste is bijvoorbeeld afhankelijk van de eigendomssituatie van de accommodatie.

Per vereniging worden de financieringsmogelijkheden in kaart gebracht. Hierbij wordt in overleg met de vereniging gekeken naar eventuele eigen middelen, gemeentelijke- of landelijke regelingen en de inzet van lokale sponsors. Ook kunnen verenigingen ervoor kiezen om hun eigen leden bij de financiering te betrekken, bijvoorbeeld met obligaties of door middel van crowdfunding.

Tegelijkertijd ontwikkelt het Energiefonds Brabant (EFB) een ESCo die na de zomer gereed is. Deze ESCo is een middel waarmee grote(re) energiebesparende en energieopwekkende maatregelen kunnen worden gefinancierd. We bieden verenigingen op deze manier de mogelijkheid om de aanleg, het onderhoud en het beheer van grote maatregelen zoals LED en PV uit te besteden, zodat zij kunnen verduurzamen, zonder grote eigen investeringen.

Niet iedere vereniging is hetzelfde. Sommige sportclubs hebben veel eigen financiële middelen, sponsors of leden die zelf hun steentje willen bijdragen, anderen niet. Door alle verschillende financieringsmogelijkheden per vereniging goed in kaart te brengen, geven we verenigingen inzicht in het voor hen meest gunstige financiële plaatje. Zo zorgen we ervoor dat ook de grote maatregelen, die grote investeringen met zich meebrengen, worden toegepast.

Consequenties

Er zijn veel verschillen tussen sportaccommodaties, bijvoorbeeld in eigendomssituatie. Sommige accommodaties zijn eigendom van een gemeente, sommige van een vereniging zelf en in een aantal gevallen is een accommodatie deels in handen van een gemeente, deels in handen van een sportvereniging. Deze verschillen hebben consequenties voor de aanpak en het financiële plaatje. Zo zijn er sportverenigingen die wel aanspraak kunnen maken op een landelijke subsidieregeling, anderen niet.

Communicatie

We vinden het belangrijk dat de pilot dichtbij de leden van de sportverenigingen plaatsvindt, zodat zij worden geïnspireerd om in hun eigen woningen ook energiebesparende maatregelen toe te passen. Gedurende de pilot communiceren we actief naar de leden, zodat (sportende) inwoners van Brabant van begin tot eind worden meegenomen in het traject.

Datum

11 juli 2017

Documentnummer

GS: 4206363

PS: 4248925

Vervolg

Voorafgaand aan de pilot gingen we ervan uit dat snelle opschaling ingewikkeld zou zijn, onder andere door verschillende financieringsconstructies. Om die reden schatten we in dat een vervolgtraject met 100 tot 150 sportaccommodaties mogelijk zou zijn. Deze inschatting lijkt achteraf te voorzichtig. Daarom zijn we in gesprek met onze partners om in het najaar op te schalen naar heel Brabant om de rest van de 2500 sportclubs te ondersteunen bij hun verduurzamingstraject. We verwachten dat hiervoor de organisatie in het eerste kwartaal 2018 operationeel is. In de tussentijd zullen de eerste maatregelen worden genomen bij de verenigingen die in de 1^e fase een scan hebben gehad. En met de partners gaan we in overleg om in het najaar 2017 een volgende lichte sportaccommodaties de scans aan te bieden. We zullen u over het vervolg, via een nieuwe statenmededeling, begin 2018 op de hoogte brengen.

Bijlagen

Geen.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Auteur: L.A.C.M. Bouwmans, (06) 18 30 32 62, lbouwmans@brabant.nl,

Projectleider Energie, cluster Economie en Internationalisering.

Datum

11 juli 2017

Documentnummer

GS: 4206363

PS: 4248925